

İstanbul 29 Mayıs Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi Bilgi ve Belge Bölümü
Güz 2025-2026

Ders Saatleri: Çarşamba, 10:00-12.50
Dr. Öğr. Üyesi Berrin BALKAŞ YILMAZ
Eposta: bbyilmaz@29mayis.edu.tr
Öğrenci Görüşme Saati: Salı 11-13

Dersin Amacı ve Tanımı

Dersin amacı, Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü'ne yeni başlayan öğrencilerin bu bilim dalıyla tanışmalarını, bilgi ve belge merkezlerini ve meslekleri ile ilgili ayrıntılı bilgi edinmelerini, temel kavramları öğrenmelerini ve daha sonra alacakları dersler için bir altyapı oluşturmalarını sağlamaktır.

Bilgi ve belge nedir, tanımı ve kapsamı, yazı öncesi dönemden bugüne kadarki süreç, bilgi ve belge yönetimi kavramları, türleri, bilgi kaynakları ve türleri, bilgi merkezlerinin türleri, tarihçesi ve yönetimi, yazı sistemleri, yayın ve basım tarihi, bilgi hizmetleri, bilgi erişim ilkeleri, bilgi merkezi-toplum ilişkisi, kütüphane dernekleri, dünyada ve Türkiye'de bilgilibilim eğitimi, "meslek" olarak bilgi uzmanlığı.

Dersin Öğrenme Çıktıları

Çıktılar

- Çıktı 1: *Bilginin tanımı ve türlerini öğrenir bilgi ve belge bilim kavramlarını ayırt eder.*
- Çıktı 2: *Geçmişten bugüne kullanılan yazı sistemlerini öğrenir.*
- Çıktı 3: *Bilgi merkezleri ve türleri (kütüphane, arşiv, dokümantasyon ve enformasyon merkezleri) hakkında bilgi sahibi olur, amaç ve işlevleri ile derme, kullanıcı, personel özellikleri ve hizmetlerini açıklar ve değerlendirir.*
- Çıktı 4: *Bilgi uzmanlığını, mesleğin eğitim ve istihdam alanları ile ilgili konularını değerlendirir, tartışır ve yorumlar.*
- Çıktı 5: *Bilgi ve belge merkezlerinin araştırmalardaki ve okuma alışkanlığı kazandırmadaki rolünü öğrenir.*

Dersin Ölçme-Değerlendirmesi ve Gerekliklikleri

- A. Arasınay (40 puan): (%40)
- B. Final Sınavı (60 puan): (%60)

Harf Notu Değerlendirmesi **100 Puan** Üzerindedir.

Ders Politikaları**İntihal:**

Bir kişinin ödevlerinde ve ders için hazırlanan herhangi bir çalışmasında başka kişilerin ifade, buluş veya düşüncelerini kaynak göstermeksizin kendisine aitmiş gibi kullanması intihaldir. İntihal bir tür sahtekârlık ve hırsızlıktır.

Alıntı ifadeler ve fikirler için kaynak göstermemek ya da ödünç alınan ifadeleri tırnak içinde yazmamak ve kaynak göstermemek intihal sayılır. İntihal bilinçli olarak veya kaza eseri oluşabilir. Öğrenciler teslim ettikleri yazı ve sunumlarında intihal yapmadıklarını beyan eder. Aksi durumlar ortaya çıktığı takdirde, öğrenci dersten kalacak ve Üniversite tarafından bu konuda disiplin soruşturması yapılacaktır.

Bu kapsamda, dersin herhangi bir gerekliliğinde yapay zekâ uygulamaları da intihal kapsamında değerlendirilecektir. Makalelerin ya da kitapların çevrimiçi ortamda bulunabilecek özet, yorum; ya da çeşitli uygulamalar vasıtasıyla oluşturulacak özetlerini kullanmak intihal kapsamında değerlendirilir.

Derse Katılım ve Yoklama:

Ders katılım zorunludur. Teorik derslerin en az %70'ine uygulamaların en az %80'ine devam etmeyen öğrenci o dersin yarıyıl sonu sınavına giremez. Ders katılımı, derse gelip gitmeyi değil, ders boyunca sınıfta kalmayı gerektirir. Sınıf yoklaması dersin sonunda alınır.

Aşağıda belirtilen okuma listesindeki kitap-makale ve kitap bölümlerini üniversite kütüphanesinden erişmek mümkündür. Dönem başında okumalar öğrencilerle dijital ortamda paylaşılır. Bu dosyalarda eksik olması, okumanın iptal olduğu manasına gelmez. Bu izlencede bulunan tüm materyale, öğrencinin ulaşması, ulaşmadığı takdirde dersin haftası geçmeden öğretim üyesine bildirmesi gerekmektedir.

Ders için gerekli iletişim ve haftalık kaynaklar dersin Teams grubu üzerinden paylaşılacaktır.
Gruba kaydolmak için Öğretim Üyesine bilgi veriniz.

Hafta 1 (24/09/2025): Bilgi ve Belge Yönetiminin Kapsamı, Tanımı ve İlgili Kavramlar
Hafta 2 (1/10/2025): Bilgi Nedir? Önemi, Türleri ve Özellikler
Hafta 3 (8/10/2025): İşletmecilik Açısından Bilgi ve Belge Merkezlerinin Değerlendirilmesi
Hafta 4 (15/10/2025): Bilgi ve Belge Yönetimi (İletişim)
Hafta 5 (22/10/2025) Yazı, Yazı Araçları ve Basım Tekniklerinin Gelişimi
Hafta 6 (29/10/2025): Eski Çağın Önemli Yazı Sistemleri
Hafta 7 (5/11/2025): Eski Çağın Önemli Yazı Sistemleri
Hafta 8 (12/11/2025): Arasınnav Haftası
Hafta 9 (19/11/2025): Meslek Kavramı ve İlk Meslekler
Hafta 10 (26/11/2025): Bilgi Merkezlerinin Ortaya Çıkışı ve Amacı
Hafta 11 (3/12/2025): Dünyada ve Türkiye’deki Kütüphane Dernekleri
Hafta 12 (10/12/2025): Bilgi Merkezlerinin ve Bilgi Hizmetlerinin Temel/Geleneksel İlkeleri
Hafta 13 (17/12/2025): Bilgi Profesyonelliği Bağlamında Bilgi ve Belge Uzmanlığı Eğitimi
Hafta 14 (24/12/2025): “Meslek” Olarak Bilgi ve Belge Yönetimi ve Savunuculuk
Hafta 15: (31/12/2025): Genel Tekrar

Dersin Kaynakları

Keseroğlu, Hasan Sacit ve Demir, Güler (2016). “Antikçağda bilim ve kütüphane”. Türk Kütüphaneciliği, 30 (3), 365-397. Erişim adresi: [chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/805275](https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/805275)

Alar, Halis (2001). Kütüphaneciliğin tarihçesi ve ilk kütüphaneler. A. Ü. Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi. Sayı. 16. Erişim adresi: <chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/32691>

Küçükcan, Berrin. (2006). 'Dünden bugüne matbaanın serüveni'. Leman Şenalp'e armağan. İstanbul, Türk Kütüphaneciler Derneği. ISBN_9756351136_Istanbul_TKD_Istanbul_Subesi_ss_158-172. Erişim adresi: https://www.researchgate.net/publication/28805916_Kucukcan_B_2006_Dunden_Bugune_Matbaanın_Seruvni

Kayaoğlu, Hülya Dilek (1991). Kütüphanecilik biliminin kapsamı ve Türkiye'de durum. Türk Kütüphaneciler Derneği.

Kayaoğlu, Hülya Dilek (2017). 'Kütüphanecilik fenninden bilgi ve belge yönetimine: Türkiye'de alanı adlandırma ve tanımlama sorunu. Bilgi ve belge yönetimi: Kuramsal yaklaşımlar. Hiperlink, ss. 179-217.

Atılgan, Doğan (1995). Türkiye'de Kütüphaneciliğin Gelişimi. Türk Kütüphaneciliği. Cilt 9, sayı 1. Erişim adresi : <http://www.tk.org.tr/index.php/TK/article/view/972/963>

Baysal, Jale (1987). Kütüphanecilik alanında yeni kavramlar, araçlar, yöntemler. 2.bs. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi

Keseroğlu, Hasan (2023). Tarihsel Süreçte Kütüphanecilik Eğitimi ve Türkiye'de Bu Bağlamdaki Sorunlar. DOI: 10.26650/B/SS53.2024.015.05 Erişim adresi: <chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://cdn.istanbul.edu.tr/file/JTA6CLJ8T5/AFEEC703C73541D6B3702829CF8D1357>

Sağsan, Mustafa (t.y.). Gelişmişliğin vazgeçilmez unsuru: Ulusal Bilgi Politikası. Erişim adresi: <chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://genckutuphaneciler.wordpress.com/wp-content/uploads/2014/12/bilgi-politikasc4b1-21.pdf>

Baysal, Jale (1992). Kitap ve kütüphane tarihine giriş. İstanbul: TKD İstanbul Şubesi.

Erünsal, İsmail (2015). Osmanlılarda kütüphaneler ve kütüphanecilik: Tarihi gelişimi ve organizasyonu. 2. bs. İstanbul: Timaş Yayınları.

Karatepe, Tuba Çavdar (1995). Tanzimat'tan Cumhuriyete kadar Osmanlı kütüphanelerinin gelişimi. Yayınlanmamış Doktora Tezi. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kütüphanecilik Bölümü. Erişim adresi: <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezDetay.jsp?id=2FFQ2siIrEfrss2MrFG-6w&no=2FFQ2siIrEfrss2MrFG-6w>

Keskin, İshak, Sümbül, Sinan ve Güler, Ceyhan, (2023). Her mesleğin bir dergisi vardır: Türkiye'de bilgi ve belge yönetimi alanında yayın faaliyeti yürüten dergiler. Trakya Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi, Cilt: 13, Sayı: 26, Temmuz 2023, ss. 275-300. Erişim adresi: <chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/2940173>

Tak, Ekrem (2020). Hâfız-ı Kütübdan Kütüphaneciye: Osmanlıdan Günümüze Bir Mesleğin Gelişimi. Bilgi ve Belge Araştırmaları Dergisi, Sayı: 13, 2020, 81-102. Erişim adresi: <chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/2940173>

BBY101(Türkçe)

Bilgi ve Belge Yönetimine Giriş (Zorunlu - 5 AKTS)

İZLENCE / GÜZ 2025-2026

extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/1192880